

Philippe Ricard

Ramaskri i Kyiv efter Macrons utspel om att ge Ryssland säkerhetsgarantier

Ur *Le Monde*, 8 december 2022

Frankrikes president säger att Moskva måste ges ”säkerhetsgarantier” när kriget i Ukraina väl är över.

Utspelet var inget klavertramp. Snarare är det uttryck för en djup övertygelse hos Emmanuel Macron. Hans uttalande drygt nio månader efter den ryska invasionen av Ukraina om att Ryssland måste erbjudas ”säkerhetsgarantier” när striderna upphört har orsakat ramaskri i Kyiv och på andra håll bland dess allierade i Östeuropa.

”Vad är vi beredda att göra för att ge Ryssland säkerhetsgarantier den dag landet återvänder till förhandlingsbordet?”, frågade sig Frankrikes president i en intervju på den största franska tv-kanalen TF 1 lördagen den 3 december. ”En av huvudfrågorna är rädslan för att Nato ska stå i farstun, att spridningen av vapen ska uppfattas som ett hot mot Ryssland”, sade Macron i något som kan förefalla som en upprepning av de argument Moskva använt för att motivera sin offensiv.

Ukraina dröjde inte med att reagera i ett läge då Ryssland går in för att förstöras landets civila infrastruktur i syfte att undergräva befolkningens moral och beröva den värme och elektricitet under vintermånaderna. ”Finns det någon som är villig att ge säkerhetsgarantier åt en terrorist- och mördarstat?”, skrev på Twitter Oleksij Danilov, sekreterare i Ukrainas nationella säkerhets- och försvarsråd. Polens vice utrikesminister Marcin Przydacz sade att Macron ”gör sig skyldig till ett misstag genom att uttrycka sig som han gör. Vladimir Putin har en mental struktur som gör att han stärks psykologiskt av alla försök till kontakt och att lugna ned det hela”, sade Przydacz i en intervju som fått stor spridning i Polen. Lettlands vice premiärminister Artis Pabriks anser för sin del att idén om att ge Ryssland säkerhetsgarantier ”innebär att man går i Putins fälla och tal om att det är Väst och Ukraina som bär skulden för kriget”.

”Obegripligt, går inte fram”

Macrons uttalande påminner om det han gjorde i maj då han sade att ”Moskva inte fick förödmjukas” och det i ett läge då Ukrainas allierade i första hand vill se ett ryskt nederlag i striderna, dvs att man fullständigt drar sig tillbaka från ockuperade områden, inklusive det Krim som man ensidigt annekterade 2014.¹

Varje gång den franske presidenten uttalar sig försämrar han relationerna med huvudstäderna i östra Europa, trots det stöd militärt, diplomatiskt och ekonomiskt som Frankrike bidrar med till Ukraina. Bruno Tertrais, biträdande chef för *Fondation pour la recherche stratégique* talar om ett uttalande som är ”obegripligt och som inte går fram och som framför allt är kontraproduktivt för Macrons egen agenda på europeisk nivå”.

Kontroversen inträffar i en situation då den franske statschefen i sina försök att förhindra en upptrappning av kriget inte missar ett tillfälle att tala om att förhandlingarna mellan Kyiv och Moskva måste återupptas. För säkerhets skull betonar Macron då också ”när ukrainarna anser tiden vara inne”.

¹ Uttalande citeras i artikeln ”Macron tror sig kapabel att få Putin att ta reson” i [Internationell press om Ukraina-kriget slutet av maj 2022](#). Den franske presidenten har hela tiden efter krigsutbrottet intagit en försonlig inställning till Putin och dennes olika utspel och uttalanden, se t ex ”EU:s blindhet inför Putin” i samlingen [Internationell press om Ukraina-kriget 11 maj 2022](#).

Under sitt besök i Washington i början av december upprepade Macron gång på gång att kriget inte kommer att avgöras på slagfältet, utan genom att man på diplomatisk väg försöker nå fram till ”en hållbar fred”. Enligt honom nödvändigt inte bara för att återställa Ukrainas territoriella integritet utan också för säkerhetsordningen i Europa. Det senare var en tanke som funnits hos Macron sedan ett bra tag före invasionen. Han utvecklade dessa tankegångar 2019 för att rättfärdiga sina försök att närma sig Moskva och hos Macron har detta bara blivit starkare sedan den ryska invasionen.

Om Paris nu ett tag kunnat föreställa sig att vintern skulle innebära att striderna avtog och en öppning för sådana diskussioner har Vladimir Putin inte visat minsta tecken på att vare ute efter något eldupphör. Så sent som i onsdags, den 7 december, upprepade den ryske presidenten tvärtom åter att konflikten skulle ”bli långvarig”. För Ukrainas allierade är därför det mest angelägna för närvarande att ge fortsatt stöd till det ukrainska motståndet i hopp om att Ukraina ska kunna behålla initiativet och befinna sig i en styrkeposition vid eventuella förhandlingar.

Volodymyr Zelenskyj har ställt som villkor för att striderna ska upphöra att ryssarna helt och hållet drar tillbaka sina trupper. Och Ukrainas president har, i väntan på någon snabb anslutning till Nato, att hans allierade skapar ”en säkerhetspakt” i syfte att skydda Kyiv mot varje ny rysk attack. Ett förslag i den riktningen har också lagts fram av Natos tidigare generalsekreterare, dansken Anders Fogh Rasmussen. Kriget måste avslutas genom att ”Ukraina erbjuder säkerhetsgarantier” sade också Josep Borrell, EU:s kommissionär för utrikes frågor, i ett anförande inför *Institut Jacques Delors*. ”Vad beträffar Ryssland får vi ta upp det senare.”

Inför de skarpa reaktionerna har Macron försökt dämpa kontroversen. ”Man får inte ta till överord och försöka skapa polemik där den inte behövs”, sade Frankrikes president i Tirana i tisdags i samband med toppmötet med länderna på Balkan. ”Jag har alltid sagt samma sak, dvs att till sist, under förhandlingar om fred, kommer det att handla om frågor som rör Ukrainas territorium – och det är något som bara berör ukrainarna – men också frågor som rör den kollektiva säkerheten i hela regionen.”

Paris förnekar därmed att man skulle vara en ”opålitlig allierad. Och den 13 december anordnar man också en humanitär konferens för att hjälpa Ukraina ”att klara av vintern”.

”Vi är inte de enda som säger att det behövs en överenskommelse för att få ett slut på detta krig som Ryssland startat”, försvarar sig en fransk diplomat. ”Och då behöver alla parter göra en insats.”

Tysklands förbundskansler Olaf Scholz har likartade tankegångar. ”Tonvikten måste ligga på att Ryssland omedelbart avbryter krig och drar tillbaka sina trupper”, sade han i torsdags till den franska tidningen *Ouest-France* och den tyska tidningsgruppen *Funke*. Samtidigt tillade han: ”Vi är förvisso redo att diskutera vapenkontroll i Europa med Ryssland.”

Inte helt säkert att sådana formuleringar lugnar länderna i östra Europa där man ända sedan den ryska invasionen startade hyser klar misstro mot såväl Berlin som Paris.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Rohini Hensman: [Socialistisk internationalism och kriget i Ukraina](#)

Volodymyr Isjtjenko: [30 års postsovjjetiska klasskonflikter ligger bakom Rysslands krig](#)

Boris Kagarlitskij: [Evgit krig: från Putin till Peter och tillbaka](#)

Zbigniew Marcin Kowalewski: [Erövringen av Ukraina och den ryska imperialismens historia](#)

Ilja Matvejev: [Putins krig mot Ukraina handlar inte om säkerhet utan imperialistiska intressen](#)

Polska TV-kanalen *TVP World* har flera återkommande programpunkter som kommenterar kriget i Ukraina från olika vinklingar. En av dessa går under rubriken *Break the Fake*. Dess grundidé är att avslöja den ryska propagandans lögn. Ofta innehåller programmen en hel del humor, dvs man driver med sina objekt.

Ett exempel på detta är dagens (20/12) *Break the Fake*, som har rubriken "A declaration likely to blow Putin's socks off". Det passar i detta sammanhang, bl a därför att man kommenterar Putins relationer med de franska och tyska ledarna Macron resp Olaf Scholz. Vi får också ett klipp från amerikanska TV-kanalen *Fox News*. M m.

Länk: <https://www.youtube.com/watch?v=8Q7cwhOqRLk>